10/08/2019

Λυγίζοντας τα γόνατα μπρος στη Μητέρα της Ζωής

/ Γνώμες

Του Σεβ. Μητροπολίτου πρ. Ν. Ζηλανδίας κ. Ἰωσήφ

Τὸν Δεκαπενταύγουστο ψάλλουμε Παρακλήσεις, Μικρὲς καὶ Μεγάλες. Ἐναλλάξ. Μία μέρα τὴ Μικρή, μία τὴ Μεγάλη. Δέκα, ἔνδεκα ἢ δώδεκα Παρακλήσεις ἐν συνόλῳ. Ἀνάλογα μὲ τὴ θέση τῶν Σαββατοκύριακων τῆς περιόδου. Ὅσες εἶναι οἱ Ἐντολὲς ἢ ὅσα τὰ Ἕωθινα, ἢ ὅσοι οἱ Ἀπόστολοι.

Οἱ δυὸ Παρακλητικοὶ Κανόνες εἰς τὴν Ὑπεραγιαν Θεοτόκον βρίσκονται στὸ βιβλίο τῆς Παρακλητικῆς. Στὸ τέλος, μαζὶ μὲ τὸν Κανόνα τοῦ Ἀκάθιστου Ὕμνου, ἐπίσης ἀναφερόμενο στὴν Ὑπεραγια Θεοτόκο. Τελικὴ παράκλησις τοῦ πιστοῦ στὴν μετὰ Θεὸν τελευταῖα ἐλπίδα του. Τελικὴ καὶ πληθωρικὴ παρηγοριὰ κι ἀναψυχή του.

Ὁ Αὔγουστος, τελευταῖος μῆνας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, μὲ διάταγμα τοῦ Αὐτοκράτορας Ἀνδρόνικου Β’ τοῦ Παλαιολόγου ὡρίσθηκε νὰ εἶναι ἀφιερωμένος στὴ μνήμη τῆς Θεοτόκου ἀπὸ τὴν πρώτη ἡμερα του ὡς τὴν τριακοστὴ πρώτη. Κι ἐκεῖνος φιλοτιμήθηκε καὶ φρόντισε νὰ Τῆς χαρίση τὴν πιὸ ὄμορφη πανσέληνο τοῦ

χρόνου, ν’ ἀνάπαυση, στὴν Κοίμησί Της, τὰ ἄχραντα πόδια Της πάνω της, καὶ εἶδε κι ἐθαύμασε σὰν παιδὶ ὁ πολὺς Κόντογλου κι ὀνομάτισε τὴ Σελήνη Ὑποπόδιον τῆς Θεοτόκου.

Στὰ πλαίσια αὐτὰ τῆς Αὐγουστιάτικης θεομητορικῆς εὐλάβειας, οἱ Παρακλητικοὶ Κανόνες τῆς Παναγίας ἔχουν μία θέση ποὺ ξεχωρίζει. Κανονίζουν καθημερινὰ τὴν ἔκφραση τῆς εὐσέβειάς μας καὶ τὴν ὑποβολὴ τῶν αἰτημάτων μας πρὸς τὸν Θεό. Καὶ μᾶς καλοῦν παρά. Δηλαδὴ δίπλα. Ἔξω ἀπὸ τὸ στενὸ χῶρο ὅπου βρισκόμαστε καθημερινὰ καὶ θλιβόμαστε μὲ τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο συναπάντημα τῆς ζωῆς καὶ στενοχωρούμαστε μὲ τὶς βιοτικὲς μέριμνες καὶ τὰ χιλιόμορφα ἀνθρώπινα βάσανα. Στὸν ἄνετο χῶρο τῆς Χάριτος. Ἐκεῖ ποὺ μπορεῖ κανεὶς ν’ ἀναπνέει ἄνετα καὶ ἐλεύθερα. Στὸν πλατυσμὸ τῆς Πλατυτέρας τῶν Οὐρανῶν. Στὴν ἄνεση καὶ τὴν εὐρυχωρία τῆς Χώρας τῶν Ζώντων.

Ὁ πρῶτος, ὁ Μικρὸς Παρακλητικὸς Κανόνας εἶναι «Ποίημα Θεοστηρίκτου Μοναχοῦ. Οἱ δὲ (ὑποστηρίζουν) Θεοφάνους». Ὁ δεύτερος, ὁ Μέγας, εἶναι «Ποίημα τοῦ Βασιλέως Θεοδώρου Δοῦκα τοῦ Λασκάρεως», ἤγουν τοῦ πολύπαθου τελευταίου Αὐτοκράτορος τῆς Νικαίας (1222 – 1258) ποὺ καλογήρεψε προτοῦ πεθάνει σὲ ἡλικία 36 μόλις χρόνων, κι ἔλαβε τ’ ὄνομα Θεοδόσιος. Καὶ τὰ τέσσερα ὀνόματα ἔχουν ὡς πρῶτο συνθετικὸ τὸν Θεὸ, Θεοστήρικτος, Θεοφάνης, Θεόδωρος, Θεοδόσιος. «Ἄξιον καὶ δίκαιον», ἀφοῦ ἀμφότεροι οἱ Κανόνες εἶναι φανερώσεις τοῦ στηριγμοῦ, τῶν δόσεων καὶ τῶν δωρεῶν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἀναζητητὴ παρακλήσεως πιστό, διὰ τῆς Θεοτόκου.

Οἱ ἐπαγωγὲς τῶν λυπηρῶν ποὺ χειμάζουν τὴν ψυχὴ καὶ τὴν καρδιά μας δὲν πολεμοῦνται καὶ δὲν ἀντιμετωπίζονται μὲ τὰ λιανοντούφεκα τοῦ στοχασμοῦ, οὔτε μὲ τ’ ἄσφαιρα πυρὰ τῆς φιλοσοφίας, ἔστω καὶ τῆς στωικῆς. Χρειάζονται κανόνια ἰσχυρά, εὐθύβολα, μικροῦ καὶ μεγάλου βεληνεκοῦς. Τέτοια εἶναι οἱ δυὸ Παρακλητικοὶ Κανόνες. Ἡ γόμωσή τους εἶναι πόνος μεγατόνων. Εἶναι μοναξιὰ καὶ ἀδιέξοδο. Εἶναι παράπονο καὶ στένωση. Εἶναι ἀπελπισμένη ἀναζήτηση φωτὸς καὶ κορακιασμένη δίψα γιὰ ζωή. Καὶ βάλλουν κατ’ εὐθεῖαν στὸ στόχο τοῦ ἐλέους. Ἐκεῖ ποὺ ὑπάρχει ἄφθονο. Στὰ μητρικὰ αὐτιὰ Ἐκείνης πού μᾶς γέννησε τὸν Θελητὴν τοῦ Ἐλέους καὶ δύναται πάντα ὡς πανσθενοῦς Δεσπότου – Θεοῦ Μήτηρ, εἰ νεύσῃ ἔτι μόνον πρὸς τὴν ἡμῶν οἰκτρᾶν ταπείνωσιν. Ν’ ἀντλήση – Ἐκείνη ἀφειδώλευτα ἀπὸ τὸν γλυκερὸ ποταμὸ τῆς Ζωῆς μὲ τὸν κάδο τῆς παρρησίας Της καὶ νὰ μᾶς λούση μὲ ζωοπάροχα θεία νάματα νὰ μᾶς ποτίση χορταστικά, νὰ ξεπλύνη τὰ μάτια μας γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ δοῦμε τὴν ἐμορφιά τοῦ χρυσοπλοκώτατου κάλλους. Νὰ βροῦμε λιμάνι γαληνὸ κι ἀσφάλεια μέσα στὴ δωδεκάτειχη Πόλη κι ἐλπίδα σωτηρίας σιμὰ στὸ θρόνο Τῆς τὸν ἡλιοστάλακτο. Νὰ γίνη καὶ σὲ μᾶς τὸ ποθούμενο ἀκατανόητον θαῦμα.

Τὴν δέησίν μου δέξαι τὴν πενιχράν, «Κυρὰ τῶν Ἀμπελιῶν», Αἰγαιο-πελαγίτισσα Παναγία, Γρηγοροῦσα Ἀθηνιώτισσα, Παραμυθία Ἁγιορείτικη, Φανερωμένη πολλάκις στὶς πέτρινες ὧρες τῶν παιδιῶν Σου, καὶ κλαυθμὸν μὴ παρίδης καὶ δάκρυα, καὶ στεναγμόν, ἀλλ’ἀντιλαβοῦ μου ὡς ἀγαθὴ καὶ τάς αἰτήσεις πλήρωσον. Αὐτές, ποὺ μέσα στὴν Αὐγουστιάτικη κάψα ἡ παναθλία καὶ ταπεινή μου ψυχή Σοῦ ὑποβάλλει, Ζωοδόχε Πηγή, φλογιζόμενη μέσ’ στό καμίνι τῶν συμφορῶν καὶ τῶν θλίψεων. Γιατί, ἀληθινά, πρὸς τίνα καταφύγω ἄλλην Ἀγνή; Ποῦ προσδράμω, λοιπόν, καὶ σωθήσομαι; Ποῦ πορευθῶ; Τέτοιες ὧρες, στεῖρες καὶ δάκρυνες, ποῦ, ἐκύκλωσαν αἱ τοῦ βίου με ζάλαι, ὥσπερ μέλισσαι κηρίον, Παρθένε; Ποιὰ πόρτα, Πορτάϊτισσα, θὰ μὲ δεχτῆ, ἂν δὲν μοῦ ἀνοίξης Σὺ τὴν Ἑκατονταπυλιανή ἀγάπη Σου; Σὲ ποιόν, Γοργοεπήκοε, τὸν πόνο μου θὰ πῶ, τὸν πόνο ποὺ μὲ βρῆκε ἐξ ἀμέτρητων ἀναγκῶν καὶ θλίψεων καὶ ἐξ ἐχθρῶν δυσμενῶν καὶ συμφορῶν βίου, γιὰ νὰ μοῦ δώση, Ἐλεοῦσα μου, παντελῆ σωτηρίαν καὶ πλατυσμόν.

Λυγίζουνε τὰ γόνατα μπρὸς στὴν εἰκόνα τῆς Μητέρας τῆς Ζωῆς, ποὺ δέχεται χρυσοκαλόκαρδα τὰ ταπεινὰ Αὐγουστιάτικα βασιλικὰ τῆς ἀγάπης,καὶ τοὺς ἐκ βάθους στεναγμοὺς καὶ τὰ δάκρυα τῆς ἀποσταμένης ἐλπίδας μας, καὶ τὸ λατρευτικὸ ἀσπασμὸ τῆς πίστεως ὅσων ὁλόψυχα Τὴν ὁμολογοῦμε Κυρίως Θεοτόκον καὶ Τὴν νοιώθουμε κατάκαρδα Προστάτιν τῆς ζωῆς καὶ φρουρὰν ἀσφαλεστάτην, τῶν πειρασμῶν διαλύουσαν ὄχλον καὶ ἐπήρειας δαιμόνων ἐλαύνουσαν. Καὶ φέγγει περισσότερο ἀπ’ τὴν Αὐγουστιάτικη πανσέληνο τὸ ἅγιο πρόσωπο τῆς Θεοτόκου, ποὺ ἀναδείχθηκε διαπαντὸς ὁ γλυκασμὸς τῶν Ἀγγέλων καὶ τῶν θλιβομένων ἡ χαρά, καθὼς ἐπείγεται νὰ μεταστῆ πρὸς τὴν Ζωήν, Μήτηρ

ὑπάρχουσα τῆς Ζωῆς. Γιὰ νὰ σπεύδη ἀδιάκοπα, γοργοφτέρουγη, χαριτόφορη, φωτοπλημμύρη, ἡλιόκαλη, νὰ παρακαλή, νὰ στηρίζη, νὰ περισκέπη, ν’ἁγιάζη, νὰ προστατεύη καὶ νὰ λυτρώνη ἐκ θανάτου τὶς ψυχὲς Θεο-στηρίκτων, Θεο-δώρων, Θεο-φανῶν, Θεο-δοσίων καὶ γενικῶς Θεο-πίστων καὶ φίλο-Θεο-μητόρων• τὶς κριματισμένες δικές μας ψυχές...